

Checklist Beginsituatie in kaart – school

Met deze checklist kun je in kaart brengen wat de school op dit moment onderneemt om zich voor te bereiden op warme dagen en leerlingen te beschermen tegen warmte.

De onderstaande tabel is niet exhaustief of richtinggevend bedoeld, maar is vooral een hulpmiddel om de beginsituatie in kaart te brengen. De checklist vertrekt vanuit een ideale situatie. Het zou dus kunnen dat je niet meteen antwoord kunt geven op bepaalde vragen of dat ze niet van toepassing zijn. Omgekeerd heeft de school misschien al initiatieven uitgewerkt die passen in een breder verhaal of beleid, en die verder gaan dan wat hier aangereikt wordt.

Vul de onderstaande tabel zo realistisch mogelijk in om een eerste zicht te krijgen op de sterktes en werkpunten. Op basis maak je dan een eerste selectie van mogelijke acties die je beleid op warme dagen verder helpen uitbouwen. Hoe beter de verschillende onderdelen op elkaar afgestemd zijn, hoe groter de kans op succes.

Wees voorbereid

	Goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisatie			
De verantwoordelijke informeert het schoolteam bij de start van de waakzaamheidsfase.			
De school bestelt in de waakzaamheidsfase folders en affiches van de campagne Warme Dagen.			
De verantwoordelijke zet 'warme dagen' op de agenda van het schoolteamoverleg en betreft de ouderraad en leerlingenraad bij het uitwerken van een gezondheidsbeleid Warme Dagen.			

De ouders worden bij een warmtewaarschuwing gesensibiliseerd om hun kinderen niet te warm gekleed naar de school te sturen (kleding aangepast aan de omgevingstemperatuur) en een petje of hoofddekseel mee te geven.			
De ouders worden bij een warmtewaarschuwing gesensibiliseerd om hun kinderen vooraf thuis in te smeren met zonnecrème.			
Omgevingsinterventies			
De verantwoordelijke voor het gezondheidsbeleid rond warme dagen houdt vanaf de waakzaamheidsfase het weerbericht in de gaten. Hij heeft zich ingeschreven op de mailinglijst van warmedagen.be en ontvangt waarschuwingmails voor warmteperioden. Bij waarschuwing voor een warmteperiode wordt het schoolteam geïnformeerd.			
In de waakzaamheidsfase (lente) maakt de verantwoordelijke een inventaris op van beschikbare afkoelingsmaterialen en beschermende materialen tegen de zon. Hij controleert of de school beschikt over voldoende: <ul style="list-style-type: none"> a. zonwerende materialen (folie, parasols), luifels ... b. mechanische of natuurlijke ventilatiemogelijkheden c. verkoelende materialen, zoals mobiele airco's en ijspacks d. beschermende zonnecrème (tegen uv A- en uv B-straling), zonnepetjes of -hoedjes, zonnebrilletjes ... 			
De installatie en filters van het aircosysteem (indien aanwezig) worden vooraf in de lente nagekeken en gereinigd.			
Vanaf de lente worden alle klaslokalen en ruimten in de school gecontroleerd op de aanwezigheid van werkende temperatuurmeters.			
Bij een warmtewaarschuwing vraagt de school aan de ouders om extra luchtige kleding mee te geven om aan te trekken na waterspelletjes.			
Afspraken en regelgeving			
De verantwoordelijke van de school maakt afspraken rond de samenstelling en taken van de werkgroep Warme Dagen.			

Voor de start van de waakzaamheidsfase stelt de werkgroep een gezondheidsplan Warme Dagen op (zie leidraad Gezondheidsplan Warme Dagen voor kinderen).			
Zorg en begeleiding			
De school vraagt aan de ouders van kinderen die medicatie nemen of er eventuele extra gevaren zijn bij warme dagen en of er acties ondernomen moeten worden (bv. meer drinken).			

Drink voldoende

	Goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisatie			
Het leerkrachtenkorps wordt gesensibiliseerd om leerlingen voldoende te laten drinken op warme dagen.			
De leerkrachten merken tijdig ander gedrag op bij kinderen/leerlingen met tekenen van uitdroging en weten hoe ze actie kunnen ondernemen.			
De leerkrachten kleuteronderwijs weten dat jonge kinderen onvoldoende hun drankbehoeften kenbaar kunnen maken en al uitgedroogd zijn wanneer ze erom vragen.			
De leerkrachten kleuteronderwijs hebben de kennis en vaardigheden om jonge kinderen voldoende te laten drinken op warme dagen.			
De leerkrachten leren over de drink- en plasbehoeften van kleuters en/of leerlingen en gaan er op warme dagen op een gepaste manier mee om.			
De leerkrachten kleuteronderwijs en het keukenpersoneel weten hoe je op een gezonde manier water kunt pimpen.			
De leerkrachten sporen de kinderen actief en regelmatig aan om op verschillende momenten van de dag (buiten de eetmomenten) water te drinken.			
De school informeert de ouders over het drink- en plasbeleid tijdens warme dagen (bv. per brief, op de website, mondeling).			

De ouders worden gesensibiliseerd om lichte en vochtrijke voeding mee te geven als lunchpakket (bv. vochtrijke groenten, fruit).			
De ouders krijgen tips en adviezen mee voor thuis.			
De school informeert de ouders over het drink- en plasbeleid en moedigt hen aan om samen initiatieven te nemen of ondersteunen.			
De ouderraad zet activiteiten op om ouders te sensibiliseren om thuis aandacht te schenken aan de drink- en plasgewoontes van hun kinderen tijdens warme dagen.			
Kleuters worden er spelenderwijs (bv. via een knutselactiviteit, drinkbarometer, waterspel, waterliedje) bewust van gemaakt dat het belangrijk is om voldoende water te drinken.			
De leerlingen leren tijdens een klasmoment waarom hydratatie belangrijk is.			
De leerlingen worden geïnformeerd en gesensibiliseerd om bij zichzelf te letten op tekenen van uitdroging (bv. de kleur van de urine checken bij een toiletbezoek).			
De schooldirectie weet dat een drinkbeleid gekoppeld aan een plasbeleid met formele afspraken, educatieve activiteiten en infrastructurele maatregelen de beste resultaten bereikt.			
De schooldirectie en het schoolbestuur hebben kennis van de mogelijkheden (voor- en nadelen) om gratis water aan te bieden op school. Lees meer: Mogelijkheden om gratis water aan te bieden op school.			
De (vak)leerkrachten worden gesensibiliseerd om in hun vakwerkgroep na te denken over hoe zij vanuit hun vak het thema warmte en voldoende water drinken onder de aandacht kunnen brengen.			
Omgevingsinterventies			
De kleuters en leerlingen kunnen tijdens warme dagen op regelmatige tijdstippen water drinken.			
De kleuters en leerlingen krijgen altijd de kans om water bij te vragen.			
De leerkrachten kleuteronderwijs voorzien af en toe (niet-gezuikerde) waterijsjes of bieden extra fruit en/of groenten met veel vocht aan (bv. meloen, tomaat, komkommer).			
Het leerkrachtenkorps geeft zelf het goede voorbeeld en drinkt water in het bijzijn van kinderen en/of ouders.			

De school beschikt over proper en voldoende sanitair op maat van kleuters en leerlingen, en houdt rekening met de aanbevelingen per doelgroep. Meer info: Aanbevelingen sanitaire voorzieningen in onderwijsinstellingen .			
In de kleuterafdeling zijn de toiletten in de nabijheid van de klas.			
De sanitaire ruimtes krijgen op warme dagen een extra schoonmaakbeurt.			
De leerlingen mogen regelmatig en op hun aangeven naar het toilet gaan.			
Afspraken en regelgeving			
Er is op de school een gezondheidsbeleid op het vlak van voldoende (water) drinken.			
Er zijn vaste of verplichte drinkmomenten (bij kleuters ook als ze geen dorst hebben).			
De kleuters en leerlingen mogen tijdens de lesuren water drinken (zéker op warme dagen).			
De school heeft een charter rond drinkwater ondertekend (bv. drinkKraantjeswater).			
De school publiceert in het schoolreglement alle afspraken over drinkgewoontes en toiletattitudes op warme dagen voor leerlingen, leerkrachten en ouders.			
Er zijn afspraken met de ouders rond het drinkbeleid op school (bv. extra water meebrengen van thuis mag) en bij voorkeur ook beperkende afspraken rond gesuikerde dranken.			
Bij het gebruik van leidingwater is er voldaan aan alle voorwaarden (bv. geen loden leidingen, doorspoelen leidingen, keuring binneninstallatie). Meer info: Veilig kraantjeswater op school .			
Er is een schoonmaakbeleid voor sanitair op warme dagen.			
Zorg en begeleiding			
Extra kwetsbare kleuters en leerlingen worden nauwlettend in het oog gehouden voor tekenen van uitdroging.			
De school vraagt aan de ouders van kinderen die medicatie nemen of er eventuele extra gevaren zijn bij warme dagen en of er acties ondernomen moeten worden (bv. meer drinken).			

De kleuters en leerlingen krijgen enkele dagen vóór een warmteperiode de kans om aan extra drinkmomenten te wennen.			
Bij tekenen van uitdroging wordt indien nodig een arts geraadpleegd.			
Er is een tijdelijke inzet van extra keukenpersoneel of vrijwilligers tijdens warme dagen (bv. voor aangepaste menu's, extra drankenrondes bij de kinderen, toezicht).			

Hou het gebouw koel

	Goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisatie			
Het schoolteam is geïnformeerd over het beheer van het binnenklimaat in het schoolgebouw.			
De verantwoordelijke voor het binnenklimaat heeft kennis van thermisch comfort, verkoelende maatregelen, ventileren en verluchten op warme dagen enzovoort.			
Het leerkrachtenkorps wordt gesensibiliseerd om verkoelende maatregelen toe te passen in de klaslokalen.			
De schooldirectie heeft kennis van koelingsmogelijkheden of hittewerende infrastructurele maatregelen.			
De schooldirectie en het schoolbestuur weten of er al dan niet subsidiemogelijkheden bestaan voor aanpassingen aan de schoolinfrastructuur in het kader van bescherming tegen oververhitting van het schoolgebouw (bv. buitenzonwering, isolatie, groendak).			
Omgevingsinterventies			
De speelplaats beschikt over voldoende schaduwmogelijkheden (bv. bomen, luifels, parasols).			
Het gebruik van elektrische apparaten zoals computers, schermen en verlichting wordt zo veel mogelijk beperkt om opwarming te voorkomen.			
De airco-systemen (indien aanwezig) worden onderhouden en gebruikt volgens de aanbevelingen van de producent.			

Zonwering wordt maximaal benut (bv. buitenzonwering, luifels, gordijnen, parasols).			
Er wordt voornamelijk geventileerd wanneer het buiten kouder is dan binnen.			
De school past nachtventilatie toe. (Er is aandacht voor inbraakbeveiliging.)			
De school beschikt over natuurlijke beschaduwings-elementen (bv. loofbomen, struiken).			
Het verschil van de binnentemperatuur in het schoolgebouw wordt niet te groot met de buitentemperatuur.			
Bij nieuwbouw of renovatieprojecten wordt rekening gehouden met het aspect warme dagen.			
Afspraken en regelgeving			
Er zijn afspraken gemaakt met het schoolteam op welke manier de binnenruimten worden gekoeld, verlucht en geventileerd.			
Zorg en begeleiding			

Breng voldoende verkoeling bij kinderen

	Goed	Kan beter	Aanpak nodig
Educatie en sensibilisatie			
Het leerkrachtenkorps heeft de kennis en vaardigheden om tekenen van oververhitting bij kleuters te herkennen en voorkomen.			
De kleuters en leerlingen worden er spelenderwijs bewust van gemaakt dat het belangrijk is om zich voldoende te verkoelen, in de schaduw te spelen, een zonnepetje en een zonnebrilletje te dragen enzovoort.			
Het schoolteam wordt gesensibiliseerd om zelf het goede voorbeeld te geven qua thermisch gedrag (bv. luchtige kledij, schaduw opzoeken).			

De leerkrachten stimuleren de leerlingen om zich regelmatig in te smeren met zonnecrème.			
De school sensibiliseert de ouders om tijdens het brengen of afhalen van de kinderen op geen enkel moment de kinderen in de auto achter te laten, ook niet voor even.			
De school informeert de ouders over het gezondheidsbeleid Warme Dagen (bv. per brief, via het infoblad, op de website).			
De school hangt affiches op van de campagne Warme Dagen.			
Omgevingsinterventies			
De leerkrachten kleuteronderwijs en toezichters smeren de kinderen regelmatig in met zonnecrème.			
De leerkrachten kleuteronderwijs en toezichters zorgen er actief voor dat de kinderen zo veel mogelijk in de schaduw verblijven. Er wordt over gewaakt dat de kinderen niet (te lang) in de zon spelen.			
De leerkrachten gaan met de kleuters en leerlingen – als dat mogelijk is – naar buiten als het buiten koeler is dan binnen.			
De leerkrachten passen de intensiteit van zowel buiten- als binnenactiviteiten aan de omgevingstemperatuur aan. Ze zorgen voor voldoende rust en beperken lichamelijke inspanningen.			
De leerkrachten vragen de ouders om een zwembroekje of badpakje mee te brengen en extra luchtige kleding mee te geven om aan te trekken na waterspelletjes.			
Afspraken en regelgeving			
Er zijn afspraken gemaakt op welke manier het team de kinderen buiten moet beschermen tegen warmte, zon en uv-stralen.			
Via het schoolreglement, de ouderbrief of mondelinge communicatie worden afspraken gemaakt met de ouders rond aangepaste kledij, zonnehoedje- of petje, insmeren met beschermende zonnecrème ...			
Er zijn afspraken rond de randvoorwaarden om activiteiten (bv. sportdag, schooluitstap) af te gelasten of te verplaatsen.			

In het kleuteronderwijs zijn er afspraken gemaakt met het team rond het gebruik van waterspeelgoed of verplaatsbare zwembadjes en teilen, toezicht en maatregelen om verdrinkingsgevaar te voorkomen, reinigen en verversen van het badwater ...			
Zorg en begeleiding			
Het schoolteam is extra alert voor symptomen van hittestress en oververhitting bij erg kwetsbare leerlingen.			
Bij fysieke activiteiten wordt rekening gehouden met kwetsbare leerlingen die extra gevoelig zijn voor warmte (bv. leerlingen met een verhoogd BMI, ziekte).			
Bij tekenen van oververhitting wordt een arts geraadpleegd.			